

sie van Toezicht, hetgeen ook blijkt uit de aanstelling van de uiteindelijke opvolger van Weruméus Buning. Buning neemt in 1898 om gezondheidsredenen ontslag en na twee jaar met een waarnemer stelt de Commissie van Toezicht de zoöloog, oriëntalist en etnoloog dr. Johannes François Snelleman (1852-1938) aan als directeur.⁸ Met Snelleman komt een wetenschappelijk zwaargewicht binnen die veel van de wereld heeft gezien. Hij is echter geen maritiem expert. Wel blijkt hij een gedreven museumman en een doorzetter. Zo introduceert hij het jaarverslag als politiek instrument. Vanaf 1905 wijst hij jaarlijks met klem op de noodzaak tot uitbreiding omdat het museum (lees: Volkenkunde) door de vele jaarlijkse aanwinsten te vol wordt. Van acquisitie op maritiem gebied blijkt niet veel. Pas nadat het museumgebouw daadwerkelijk is verbouwd door er in 1908-1910 een verdieping op te zetten, maakt het jaarverslag melding van enkele interessante aanwinsten.⁹ Eén daarvan is een schenking van de op 11 maart 1912 overleden 'oprichter' van het museum en lid van de gemeenteraad, C.M.C. Obreen: het model van de *Zeelandia* uit 1662.¹⁰ Vanaf 1911 wordt er in het jaarverslag vrijwel steeds een maritieme schenking of aankoop beschreven. Interessant is ook dat het Maritiem Museum voor restauratieadvies de hulp inroept van C.G. 't Hooft, directeur van Museum Fodor te Amsterdam en verzamelaar van scheepsmodellen.¹¹

Actueel verzamelen

Al in 1852 organiseert de KNYC de eerste openbare tentoonstelling over actuele scheepvaart en scheepsbouw. De oprichting

van het Maritiem Museum in 1873 is: overeenkomstig het streven onzer Vereniging: de bevordering van alles, wat het Zee-wezen betreft; –met andere woorden: een permanente tentoonstelling te openen, alwaar binnen- en buitenlandsche scheepsbouwmeesters en fabrikanten de producten hunner nijverheid in den vorm van modellen, stalen of monsters, of wel de modellen van nieuwe vindingen op het gebied der zeevaart konden doen opnemen.¹²

Het doel is duidelijk: een actueel en technisch museum. Het verslag over het oprichtingsjaar doet vermoeden dat deze opzet slaagt. Acht vooraanstaande maritieme bedrijven tonen het kunnen 'hunner nijverheid'.¹³ Deze levendige en actuele opzet, en daarmee de connectie met het maritieme bedrijfsleven, verdwijnt als het Maritiem Museum samen met Volkenkunde een gemeentelijke instelling wordt. Onder Jan Willem van Nouhuys (1869-1963), marineofficier, amateur-geoloog en -bioloog, die in 1915 het directeurschap overneemt van Snelleman, komt hier verandering in. Dat is bepaald niet uitsluitend aan deze wisseling van de wacht te danken. De maritieme verzameling begint al na de heropening van het museum in 1910 meer aandacht te krijgen van directeur en Commissie van Toezicht, maar externe factoren spelen een belangrijkere rol. 'Het maritieme cluster' in Nederland groeit en bloeit in de jaren voorafgaand aan de Eerste Wereldoorlog. In Amsterdam wordt in 1913 een ongehoord grootscheepse tentoonstelling georganiseerd, de ENTOS (Eerste Nederlandsche Tentoonstelling op Scheepvaartgebied). Ruim